

education is the most important component of the educational system and in accordance with the main purpose of the planned changes in it. The essence of organizational management, economic and legal reforms – these are the conditions and mechanisms to develop and implement new educational content experts. The content of education is not a constant. It varies depending on the level of science, socio-economic and cultural state of society to meet the needs of youth educational attainment and prospects of social and economic development.

Keywords: economic education; economic sector; professional training.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2016

Прийнято до друку 27.10.2016

УДК: 378.047:796.5:338.48

Роман Клопов

ORCID iD 0000-0001-9036-4331

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри фізичної культури і спорту,
Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, 69063 м. Запоріжжя, Україна,
clorov.r@gmail.com

Лариса Безкорвайна

ORCID iD 0000-0001-9502-9604

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму, докторант,
Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, 69063 м. Запоріжжя, Україна,
lvbeskorovaynaya@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У статті акцентовано увагу на вирішальному значенні підвищення вимог до якості професійної підготовки фахівців з туризмознавства. В ході дослідження з'ясовано, що професійна компетентність є необхідною складовою професіоналізму людини. Підкреслено на необхідності дослідження структури готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності, а також визначення кола компетенцій, вмінь і навичок, необхідних для успішного здійснення майбутньої професійної діяльності. На основі ґрунтовного теоретичного аналізу та власного досвіду, авторами визначені ключові компетенції майбутніх фахівців з туризмознавства, а саме: соціальні, комунікативні, інформаційні та автоматизаційні.

Ключові слова: вища освіта; компетенція; майбутній фахівець з туризмознавства; професійна компетентність; професійна підготовка.

Вступ. Професійна підготовка фахівців з туризмознавства є однією з актуальних проблем сучасної професійної освіти і обговорюється в науковій літературі. Вимоги до якості підготовки означених фахівців передбачають дослідження структури їх готовності до професійної діяльності; детальний аналіз професійних функцій; визначення кола компетенцій, а також вмінь і навичок, необхідних для успішного здійснення майбутньої професійної діяльності в галузі туризму.

Зазначимо, що проблему готовності в різні часи вивчали учені К. А. Абульханова-Славська, А. Д. Ганюшкин, М. І. Дьяченко, Л. А. Кандилович,

Я. Л. Коломинський, Н. Д. Левітов, Л. С. Нересян, К. К. Платонов. Деякі з них (К. К. Платонов, І. К. Сергєєв, В. В. Серіков) розглядають готовність як мету і кінцевий результат професійної підготовки, систему взаємозв'язаних властивостей та характеристик особистості, установку на майбутню професійну діяльність; інші (К. М. Дурай-Новакова, М. І. Дьяченко, М. В. Зруш, Л. А. Кандилович, Я. Л. Коломинський, В. А. Крутецький) як багаторівневе і багатопланове системно-структурне особистісне утворення індивіду. Проте, як підтверджує теоретичний аналіз, на сьогодні питання формування готовності майбутніх фахівців з туризмознавства

у вищих навчальних закладах у педагогічній науці висвітлено не достатньо. Тож, вважаємо за необхідне вивчити й обґрунтувати означену проблему більш глибоко.

Метою статті обрано вивчення питань формування готовності майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах.

Готовність майбутніх фахівців з туризмознавства як педагогічна проблема. Теоретичний аналіз обраної проблеми дослідження підтверджує, що нині освіта й професійна підготовка набувають ролі підґрунтя для економіки знань. Удосконалення людини, зростання освіченості населення країни досягається передусім за допомогою освіти та професійної підготовки, що стає запорукою та змістом національного прогресу (Грищенко І. М., 2010, с. 57). Інвестиції в людський капітал є головною складовою економічного зростання (Becker G. S., 1992).

Освіта є основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства (Національна Доктрина розвитку освіти, 2002). Також, серед пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку освіти обрано: особистісна орієнтація освіти; формування національних і загальнолюдських цінностей; створення для громадян рівних можливостей у здобутті освіти; постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу; розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя; органічне поєднання освіти і науки, розвиток педагогічної та психологічної науки, дистанційної освіти; запровадження освітніх інновацій, інформаційних технологій; створення індустрії сучасних засобів навчання і виховання, повне забезпечення ними навчальних закладів; створення ринку освітніх послуг та його науково-методичного забезпечення; інтеграція вітчизняної освіти до європейського та світового освітніх просторів (Національна Доктрина розвитку освіти, 2002).

Професійна готовність фахівця є складним, багаторівневим, різноплановим системним психічним утворенням, насамперед особистісним утворенням людини. З точки зору психології поняття «професійна готовність студента» визначається як інтегративна особистісна якість та визначальна передумова ефективної діяльності після закінчення вищого навчального закладу, що забезпечує молодому фахівцеві успішне виконання своїх обов'язків, правильне використання знань, досвіду, збереження самоконтролю і перестроювання при появі непередбачених перешкод, є вирішальною умовою його швидкої адаптації до умов праці, подальшого професійного вдосконалення і підвищення кваліфікації (Курлигіна О. Е., 2014). Важливо, що розглядаючи професійну готовність студен-

та як складну психологічну якість, учена визначає в її структурі такі компоненти: мотиваційний, орієнтовний, операційний, вольовий і оцінний, достатня розвиненість і визначеність та цілісна єдність яких є показником високого рівня професійної готовності випускника вищого навчального закладу до праці.

Основа нашого розуміння готовності до професійної діяльності складають результати досліджень і праць науковців М. І. Дьяченко й Л. А. Кандилович, К. М. Дурай-Новакової, Л. Н. Захарової, Л. В. Кондрашової, Н. В. Нижегородцевої, Р. Д. Санжаєвої, В. Д. Шадрикова, які схарактеризували діалектичну єдність готовності як психічного стану і властивостей особистості, й уможливили визначити готовність як комплекс різноманітних та взаємопов'язаних особистісних і функціональних характеристик особистості, необхідних для ефективного здійснення професійної діяльності.

Нині при вирішенні завдань підвищення рівня професійної підготовки особлива увага приділяється інтелектуальному, моральному, культурному розвитку, професійному зростанню і творчій самостійності майбутнього фахівця. В реалізації цих завдань провідну роль відіграє міждисциплінарна галузь знань в системі наук про людину – акмеологія. Зазначимо, що предметом акмеології є закономірності розвитку і саморозвитку людини, творчої готовності до майбутньої професійної діяльності; метою – розробка наукових та методичних основ підвищення ефективності професійної підготовки фахівців, розвитку їх творчого потенціалу. Акмеологія провадить порівняльні дослідження професійної діяльності, розглядає процес діяльності як вирішення великої кількості репродуктивних і творчих завдань. Питання акмеології у різні часи досліджували вчені О. О. Бодальов, Л. Є. Варфоломеева, А. Л. Деркач, Є. О. Климов, Н. В. Кузьміна, О. І. Соколенко, Г. І. Хозяїнов та ін.

Основоположними категоріями акмеології є «професіоналізм» і «компетентність». Акмеологічний професіоналізм проявляється не лише у високій результативності діяльності, а й також у гуманістичній спрямованості окремих навчальних дисциплін на розвиток особистості.

Зважаючи на зазначене та власний досвід, в нашому дослідженні ми розглядаємо «професіоналізм фахівця» як якісну характеристику особистості, що відображає високий рівень професійно важливих, особистісно-ділових якостей і креативності, адекватний рівень домагань, мотивації та ціннісних орієнтацій, спрямованих на професійний розвиток. Досліджуючи проблеми професійної підготовки, деякі дослідники пов'язують готовність майбутнього фахівця до діяльності в різних професійних ситуаціях з його компетентністю (В. О. Адольф, В. О. Болотов, А. Б. Свинок, А. В. Хуторський та ін.),

яку розглядають як загальну готовність фахівця до встановлення зв'язку між науковими знаннями та вибором способу вирішення професійної проблеми.

Зазначимо, що професійна компетентність є необхідною складовою професіоналізму людини. Питання професійної компетентності аналізуються в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, проте сучасні підходи і трактування професійної компетентності досить неоднакові.

Вважаємо, що серед досліджень сутності та видів професійної компетентності слід відзначити роботи А. О. Деркача (акмеологічна), В. Г. Зазикіна (психологічна компетентність керівника), І. Е. Вегерчук (соціально-перцептивна компетентність), Л. А. Степной (аутопсихологічна), Н. В. Кузьміної (психолого-педагогічна), Ю. М. Жукова і Л. А. Петровської (комунікативна), А. К. Маркової (професіографічна компетентність).

Компетентність є індивідуальною характеристикою ступеню відповідності вимогам професії (Маркова А. К., 1996). Нам імпонує ця думка. Важливим для нашого дослідження є також те, що акмеологічна компетентність трактується вченою як інтегральна готовність і здатність дорослої людини будувати свій поступальний психічний та професійний розвиток з постійним ускладненням завдань й зростанням рівня досягнень, що найбільш повно реалізують наявні психологічні ресурси особистості. Також учена вказувала на існування таких видів компетентності: спеціальна, що проявляється у володінні власне професійною діяльністю, здатністю проектувати подальший професійний розвиток; соціальна – як відповідальність за результати своєї праці, високий рівень професійної взаємодії і спілкування; особистісна – володіння прийомами особистісного самовиразу, протистояння професійній деформації; індивідуальна – володіння прийомами самореалізації та розвитку індивідуальності в рамках професії (Маркова А. К., 1996).

Виокремлюють три види компетентностей: когнітивні, афективні і вольові, що мають властивості незалежності, взаємозалежності й взаємозамінності та розглядаються як інтегральна властивість особистості (Равен Д., 2002). Акцентуємо, що нам імпонує найважливіша ідея в концепції ученого, що компетентність проявляється і розвивається лише в умовах цікавої для людини діяльності, що уможливило автору визначити серед її компонентів мотивовані здібності.

З'ясовано, що професійна підготовка фахівців з туризмознавства є однією з актуальних проблем професійної освіти. На сьогодні величезне залучення людей до діяльності в індустрії туризму потребує кваліфікованої підготовки фахівців. Наявність професійних кадрів – запорука успішного функціонування і вдосконалення всіх компонентів туристичної справи, у багатьох країнах світу підготовка професіоналів з туризму здійснюється на належному рівні, а в Україні цей освітній напрям

розвинутий ще не достатньо (Пазенок В. С., Федорченко В. К., 2013). Однак, необхідно зазначити, що професії екскурсознавця, фахівця з гостинності та з рекреації нині стали традиційними; принципово новим є визначення такої професії як «туризмознавець» та наукової спеціальності «туризмолог» у класифікаторі професій.

Зважаючи на теоретичний аналіз та власний досвід з обраної проблеми дослідження ми визначаємо, що «майбутній фахівець з туризмознавства» – це особистість, яка досконало володіє знаннями й уміннями з розробки туристичних маршрутів, організації перевезення і проживання, інформаційно-культурного обслуговування туристів, а також має необхідний рівень особистісних здібностей і якостей для ефективної реалізації та надання туристичних послуг.

Зазначимо, що для якісного виконання посадових обов'язків кожен фахівець повинен володіти певним колом якостей, знань і навичок, які в науковій літературі називають «компетенціями». Тож, визначення ключових компетенцій фахівця з туризмознавства з урахуванням домінуючих видів діяльності і вимог роботодавців є важливим й необхідним.

Важливо, що до структури професійної компетентності фахівця з готельного господарства Є. В. Пархоменко включив такі компетенції: особистісні (володіння здатністю налагоджувати персональні стосунки), основні (володіння теоретичними знаннями стосовно надання базового стандарту послуг), спеціальні (володіння практичними спеціальними уміннями і навичками надання послуг відповідно до посади) (Пархоменко Є. В., 2011, с. 137). До професійної складової фахівця з анімаційної діяльності належать: комунікабельність, енергійність, всебічна розвиненість (Літвінова-Головань О. П., Безкорова Л. В., 2014, с. 341).

Зважаючи на дослідження наукових праць і розробок учених щодо питання компетентності та її особливих видів як важливої умови професіоналізму особистості, а саме: соціальної, професійної та індивідуальної (А. К. Маркова та ін.), соціально-перцептивної (Н. Е. Вегерчук, В. Г. Зазикін, І. В. Кулькова та ін.), аутопсихологічної (В. Б. Нарущак, Л. А. Степнова та ін.), психолого-педагогічної (Н. В. Кузьміна та ін.), соціально-психологічної (Е. А. Яблокова та ін.), інформаційної (С. В. Трішина, А. В. Хуторський, Г. М. Чусавитина та ін.); конфліктологічної (В. Г. Зазикін та ін.), комунікативної (Ю. М. Жуков, Л. А. Петрівська, С. А. Юсупов та ін.), акмеологічної (С. В. Макаров, А. К. Маркова, Є. В. Селезнева та ін.), а також враховуючи Закон України «Про вищу освіту», нами в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства визначені такі ключові компетенції фахівців означеного напрямку: соціальні, комунікативні, інформаційні та автоматизаційні.

Таблиця 1

Ключові компетенції майбутніх фахівців з туризмознавства

Ключові компетенції	Характеристика ключових компетенцій
Соціальні	знання структури і функціонування соціальних інститутів, різних соціальних процесів; володіння іноземними мовами, способами спільної діяльності в групі, прийомами спілкування; уміння працювати з людьми, знаходити компроміси, брати участь у прийнятті групових рішень; виконавська дисципліна, співробітництво, толерантність, здатність працювати в команді; навички рольової поведінки, орієнтованої на різні соціальні статуси; знання загальнолюдських норм і цінностей, а також норм, актуальних в певному соціальному середовищі; вміння і навички ефективної соціальної взаємодії (володіння засобами вербальної та невербальної комунікації, механізмами взаєморозуміння в процесі спілкування)
Комунікативні	володіння тактикою спілкування, управління увагою партнера, аудиторії, власною увагою, знання стилів спілкування і правильне їх застосування; вміння виступати з усним повідомленням, ставити запитання, переконувати, слухати, коректно вести діалог, займати позицію в дискусіях; здатність породжувати нові ідеї, приймати швидкі відповідальні рішення в невизначених проблемних ситуаціях; креативність; знання основ теорії і практики комунікації: від теоретичних постулатів комунікації, законів ефективного спілкування, принципів професійної етики до практичного застосування жанрів мовлення; здатність чітко висловлювати думки, швидко знаходити аргументи, усувати конфліктні ситуації в умовах емоційного навантаження; володіти основами документальної лінгвістики; уміння створювати рекламу туристичних послуг
Інформаційні	здатність до сприйняття і переробки інформації; володіння навичками роботи з різними джерелами інформації (підручниками, довідниками, атласами, картами, каталогами, словниками, ресурсами Інтернет); управління інформацією (читання, конспектування, аналіз, формалізація, порівняння, узагальнення, синтез), подання інформації (схематизація, систематизація, класифікація)
Автономізаційні	здатність працювати самостійно, організувати власну діяльність; управляти особистими знаннями (самонавчання, застосування знань на практиці), власним розвитком; готовність і здатність навчатися самостійно; мотивація до навчання протягом життя

Тож, зазначимо, що проблему професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства ще не достатньо досліджено в теоретичному і методичному напрямках, що не дає можливості повною мірою використовувати освітній потенціал вищої школи в Україні. За таких умов потребують дослідження, обґрунтування та розробки концепції і модель професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, з'ясування основних елементів структури професіограми майбутнього фахівця з туризмознавства, обґрунтування, визначення та формулювання компонентів готовності означеного фахівця до здійснення професійної діяльності.

Висновки. Таким чином, теоретичний розгляд проблеми дослідження довів доцільність

та актуальність обраної теми. В ході аналізу підтверджена й обґрунтована необхідність дослідження структури готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з туризмознавства; визначено коло ключових компетенцій майбутніх фахівців з туризмознавства: соціальні, комунікативні, інформаційні та автономізаційні; запропоновано необхідні заходи щодо оптимізації освітнього потенціалу вищої школи в Україні.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах європейських країн.

Література

1. Грищенко І. М. Освіта та професійна підготовка фахівців у світлі євроінтеграційних процесів / І. М. Грищенко // Актуальні проблеми економіки. – №7(109). – 2010. – С. 56-61.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Курлыгина О. Е. Компетентность как характеристика готовности будущего учителя к осуществлению профессиональной деятельности / О. Е. Курлыгина // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – № 4; URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=13430> (дата обращения: 02.11.2016).
4. Літвінова-Головань О. П. Аналіз підготовки фахівців з дозвільної анімації в сучасних вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / О. П. Літвінова-Головань, Л. В. Безкоровайна // Науковий вісник мелітопольського державного педагогічного університету. – 2014. – №2 – С. 333-339. –

Режим доступу: <http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/nv/article/view/953>, DOI: <http://dx.doi.org/10.7905/nvmdpu.v0i13.953>

5. Маркова А. К. Психология профессионализма [Электронный ресурс] / А. К. Маркова. – М.: Международный гуманитарный фонд Знание, 1996. – 312 с. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/144730/>

6. Національна Доктрина розвитку освіти (затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р.; 347 [Электронный ресурс]. – К.: Шкільний світ, 2002. – 23 с. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>

7. Пазенок В. С. Туризмоліогія: концептуальні засади теорії туризму («Академія») [Электронный ресурс] / В. С. Пазенок, В. К. Федорченко. – 2013. – 368 с. – Режим доступу: <http://academia-pc.com.ua/product/331>

8. Пархоменко Є. В. Професійні компетенції сучасних керівних кадрів сфери туризму України [Электронный ресурс] / Є. В. Пархоменко // Державне управління. 2011. – № 7. – С. 135-137. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2011/42.pdf

9. Равен Д. Компетентность в современном обществе: Когито-Центр; М.; 2002. [Электронный ресурс]. – Режим доступу: http://studygur.ru/doc/381687/dzhon-raven--kompetentnost._v-sovremennom-obshhestve

10. Becker G. S. The economic way of looking at life Nobel Lecture [Electronic resource]. – URL: http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/1992/becker-lecture.pdf

К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТУРИЗМОВЕДЕНИЮ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Клопов Роман, доктор педагогических наук, профессор, профессор кафедры физической культуры и спорта, Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, 69063 г. Запорожье, Украина, clopov.r@gmail.com

Бескорвайная Лариса, кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры туризма, докторант, Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, 69063 г. Запорожье, Украина, lvbeskorvaynaya@gmail.com

В статье акцентировано внимание на решающем значении повышения требований к качеству профессиональной подготовки специалистов по туризмоведению. В ходе исследования установлено, что профессиональная компетентность является необходимой составляющей профессионализма человека. Подчеркнута необходимость исследования структуры готовности будущих специалистов по туризмоведению к профессиональной деятельности, а также определение круга компетенций, умений и навыков, необходимых для успешного осуществления будущей профессиональной деятельности. На основе тщательного теоретического анализа и собственного опыта, авторами определены ключевые компетенции будущих специалистов по туризмоведению, а именно: социальные, коммуникативные, информационные и автоматизационные.

Ключевые слова: будущий специалист по туризмоведению; высшее образование; компетенция; профессиональная компетентность; профессиональная подготовка.

TO THE PROBLEM FORMATION OF READINESS OF FUTURE MASTERS OF TOURISM IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Clpov Roman, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Department of Physical Culture and Sports Zaporizhzhya National University, 66 Zhukovskogo str., 69600 Zaporizhzhya, Ukraine, clopov.r@gmail.com

Beskorvaynaya Larisa, Ph.D of Pedagogical Sciences, associate Professor, Department of tourism, Doctoral Student, Zaporizhzhya National University, 66 Zhukovskogo str., 69600 Zaporizhzhya, Ukraine, lvbeskorvaynaya@gmail.com

The theoretical and practical experience in the training of future masters in tourism studies, the need for and feasibility study for the individual issues at the present stage of development of Ukraine. The authors have identified promising areas and offered their own proposals to address specific issues related to the advanced professional training of future masters in tourism studies.

Based on the theoretical analysis of the study found that professional competence is a necessary component of professionalism.

Theoretical analysis shows that the training of future masters of tourism studies is one of the issues of vocational education and discussed in the scientific literature. Based on the analysis and our own experience, we found that ordering designated training possible conditions for a thorough study of the structure of the future training of future

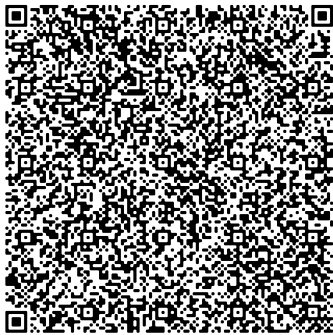
masters in tourism studies; depth analysis of their professional functions; identify the skills required for the successful implementation of future career and to achieve the best balance between theoretical and practical training of future masters in tourism studies in higher education. The author's vision of addressing specific issues related to the modern training of future masters in tourism studies.

According to the authors, the problem of training of future master of tourism has not sufficiently explored the theoretical and methodological areas that don't allow full use of the educational potential of higher education in Ukraine. The authors are sure that it is necessary to investigate, explore and develop the concept and model of training of the future master of tourism.

Keywords: competence; future master in tourism studies; higher education; professional competence; professional training.

Стаття надійшла до редакції 21.09.2016

Прийнято до друку 27.10.2016

УДК 378.041-05

Роман Ковальський
ORCID iD 0000-0001-6920-0770

аспірант Київського університету імені Бориса Грінченка,
викладач, Камянець-Подільський коледж культури і мистецтв,
вул. Шевченка, 5, 32320 м. Камянець-Подільський, Україна
kowalskiyroma@gmail.com

КРИТЕРІЇ ТА РІВНЕВА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ДО КЕРУВАННЯ ШКІЛЬНИМ ЕСТРАДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИМ КОЛЕКТИВОМ

У запропонованій статті висвітлена рівнева характеристика готовності майбутніх учителів музики до керування естрадно-інструментальним колективом. В роботі визначено групи критеріїв, що віддзеркалюють особливості мотиваційно-ціннісної, когнітивно-пізнавальної та діяльнісно-креативної сфер майбутнього вчителя музики. Обрана система критеріїв відображує цілісний системний характер досліджуваного особистісного утворення стосовно роботи зі шкільним естрадно-інструментальним колективом.

Зазначається, що сучасна підготовка вчителя музики не може бути ефективною без урахування базових професійних умінь, співвідношення і зіставлення суб'єктивного й об'єктивного, внутрішнього та зовнішнього, розвитку специфічних здібностей для певної діяльності, усвідомлення необхідності володіння базовими вміннями від низького до високого.

Ключові слова: готовність; критерії; професійна підготовка; учитель музики.

Вступ. Ефективність підготовки майбутнього вчителя музики до керування естрадно-інструментальним колективом значною мірою залежить від визначення її рівневої характеристики. Отже, аналіз підготовки студентів створює теоретичну основу для визначення критеріїв їхньої готовності до майбутньої професійної діяльності з естрадним колективом. Вони ґрунтуються на індивідуалізації підготовки студентів та сучасних вимогах вчителя загальноосвітньої школи.

У науково-педагогічній літературі однозначного трактування поняття «критеріїв» не існує. У визначенні критеріїв ми виходимо з того, що вони мають бути найважливішими показниками досягнення мети, змістовним вираженням якої є сформована цілісна система професійної

готовності, відображати її домінанту – особистість того, хто навчається, також має бути достатня представленість цінностей професійної сфери серед цінностей інших сфер людської життєдіяльності.

Метою статті є розкриття критеріального апарату та стану готовності майбутніх учителів музики до керування естрадно-інструментальним колективом.

Аналіз досліджень. У побудові критеріального апарату дослідження ми спиралися на вихідні положення загальної психології, в якій аспект професійної діяльності постулювався як структурний конструкт особистості (Л. Виготський, Г. Костюк, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн), ідеї вітчизняних вчених (І. Беха, М. Боришевського, О. Киричука, Г. Костюка, С. Максименка,